

◀ Vervolg van blz. 9

Controleverslaafd betekent ook: niemand moet u vertellen wat u moet doen. Heeft u om die reden voor Brexit gestemd?

'Bingo. Ik hou niet van de Europese Unie. Die is bazig en autoritair. En net zoals ik wil dat het Verenigd Koninkrijk zelf moet kunnen beslissen en zijn eigen fouten maken – dat lukt wonderwel – hecht ik aan mijn onafhankelijkheid en fouten. Neem nu die hele covid-bullshit. Hier in New York geeft Bruce Springsteen een concert dat je enkel mag bijwonen als je gevaccineerd bent. Men laat de mensen nog altijd niet gewoon hun leven leiden. Hier in de buurt draagt iedereen een mondkapje. Het lijkt wel of iedereen is gehersenspoeld. Ik vind mondkapjes doekjes van onderdanigheid en draag er enkel eentje als ik echt niet anders kan.'

'Stel je voor dat ik ooit opgesloten word in een tehuis! De hel! Alle hoofdstukken waarin de Wilkinsons worden opgenomen zijn niet toevallig hoogst onprettig, zelfs als het om gaat om De Einder, een vijfsterreninstelling aan de kust, met snookertafels, een zwembad en fajita's met wilde champignons voor lunch. Zelfs dat luxeoord komt neer op uitsluiting. In dit geval hebben zij zichzelf buitengesloten door té gecontroleerd vooruit te willen plannen. Om zich te beschermen tegen het toeval en in optimale omstandigheden oud te kunnen worden, zijn ze als jonge zeventigers naar De Einder gegaan. Foutje. Ze hadden het leven dat ze prettig vonden zo lang mogelijk moeten blijven leiden.'

'Ik hou niet van de Europese Unie. Die is bazig en autoritair. En net zoals ik wil dat het Verenigd Koninkrijk zelf moet kunnen beslissen en zijn eigen fouten maken – dat lukt wonderwel – hecht ik aan mijn onafhankelijkheid en fouten'

Heeft Kay een punt als ze zegt dat ware moed inhoudt dat je net als iedereen het leven neemt zoals het komt en doodgaat wanneer je er het minst op voorbereid bent?

'Dit is een lezinkje van Kay aan mijn adres. Juist omdat Cyril en Kay zulke gewone mensen zijn kan ik er niet onderuit: ik ben geen uitzondering! En dus zegt Kay: "Denk jij maar niet dat omdat je sterk bent en sportief je dat ook nog zult zijn als je vijftachtig bent. Er bestaan geen garanties."

Helpt het dat ze u de levieten leest?

'God, nee. Geen van de wijsheidjes die ik in mijn boeken stop voor mezelf en de lezers hebben effect op mij.'

De band tussen de Wilkinsons onderling is inniger dan die met hun kinderen. Is dat hoe het gaat in een goed huwelijk?

'Doorgaans wel, ja. Het is een ander model dan een huwelijk waarin de relatie tot de kinderen de band tussen de ouders bepaalt. Het moderne opvoedingsmodel, zeg maar, dat het kind in het centrum plaatst. Ik ben opgegroeid in een familie zoals de Wilkinsons, wat tamelijk hard is. Je ontvreemdt een beetje, omdat je je als kind bewust bent van het feit dat je op de tweede plaats komt. Een prettig neveneffect is dat je ouders zich niet met je opvoeding inlaten, omdat het ze niet kan schelen. Wanneer ik mijn schoolwerk deed, hoe ik

mijn vrijetijd spendeerde en waar ik uithing was mijn zaak, wat me heeft aangemoedigd om een rijk en creatief innerlijk leven te leiden. Als kind schreef ik al verhalen en toneeltjes die mijn broers en de kinderen uit de buurt speelden.'

In We moeten het even over Kevin hebben is Eva ook niet wat je noemt de warme, liefdevolle, muffins bakkende moeder.

'Klopt, maar ik heb mijn jeugd vooral beschreven in *De weg van de meeste weerstand*. Hoofdpersoon Serenata werd als kind aan haar lot overgelaten en is daardoor uitgegroeid tot een ietwat geïsoleerde maar veerkrachtige en onafhankelijke vrouw. Ze voedt haar dochter op dezelfde manier op, maar zij is van een andere generatie en heeft een ander karakter. Ze hunkert naar aandacht en ervaart die vrijheid als verwaarlozing, zelfs misbruik. Het is iets van mijn generatie. "Ga spelen", zeiden onze ouders. Zolang we thuiskwamen om te eten was het goed. Zelf heb ik het ervaren als een fijne, creatieve, fysiek actieve en onafhankelijke jeugd.'

Is de manier waarop we in het leven staan de meest efficiënte om er controle over te hebben?

'Ik denk het wel. Een groot deel van mijn leven gaat op aan nadenken en bij het avondeten praten met mijn man over politiek, familie en de dingen des levens. Ik vind niks heerlijker en het is allemaal materiaal voor me. Al dat observeren, lezen, schrijven en Netflix kijken is verrijkend en constructief. Alsook voorspellen wat er gaat gebeuren en de bal mislaan. Dat doet er niet toe, want wat telt is het engagement. Soms vraag ik me af of er een punt komt waarop de rest van de wereld me geen ene moer meer kan schelen. Of ik stel me voor dat ik me een jaar lang loskoppel van alles: kranten, tijdschriften, nieuwsupdates. Wat een aanlokkelijke gedachte. Weet je hoeveel meer tijd ik voor mezelf zou hebben? Mijn boeken zouden ietsje anders zijn, maar voor mij persoonlijk zou er niet zo veel veranderen. Dat ik weet wat er gaande is in Afghanistan heeft nauwelijks effect op mijn leven.'

Helpt al dat nadenken om te begrijpen waarom we leven?

'Natuurlijk niet. Verwoed het nieuws volgen is een vorm van om alles geven, want het alternatief is om niks een fluit geven. Op een gegeven moment vraagt Kay zich af hoe het kan dat haar man zich aan de vooravond van totale vergetelheid nog zo druk maakt om Brexit, toch een bagatel. Maar Cyril begrijpt dat zijn betrokkenheid met Brexit symbool staat voor zijn betrokkenheid met alles. Als hij dat loslaat, laat hij alles los. Daarom klampt hij zich zo vast aan de belachelijke vloedgolf van het menselijk bestaan. Doe ik ook. Maar je koopt er niks voor, want het leven is een onoplosbaar mysterie. We vinden de dood geheimzinnig, maar wat met al die eindeloze tijd voor we bestonden? Ergens schrijf ik dat er niks onbegrijpelijk is aan het niets, wat alles voor en na ons leven bevattelijk maakt. Waar je maar niet uitgeraakt is hier zijn. Leven, hier zijn en zintuigelijke waarnemingen hebben is zo ongelooflijk vreemd dat we nooit in staat zullen zijn om dat ten volle te begrijpen of zelfs maar te weten wat we verondersteld worden hier te doen. Onze tijd gaat op aan trachten uit te vlooien wat de bedoeling is.'

Wat hebt u tot dusver uitgevlooid?

'Dat mijn boeken zin geven aan mijn bestaan, en een clubje van drie mensen. Mijn jongere broer is iemand die het leven de moeite waard maakt. De twee andere zijn mijn man en mijn beste vriendin met wie ik tennis speel in New York. Zij betekenen heel veel voor me. Als ik hen zie, licht ik op.'

Tot de dood ons scheidt verschijnt op 5 juli bij Atlas Contact

recensie

Laatste ademtocht

NOVELLE Max Porter is zijn hele leven al gefascineerd door Francis Bacon (1909-1992). In *De dood van Francis Bacon* verbeeldt de Britse schrijver met wisselend succes de laatste dagen van de grote kunstenaar.

MAX PORTER
De dood van Francis Bacon
Vertaald door Saskia van der Lingen, De Bezige Bij,
80 blz., 17,99 €
★★★★☆

In april 1992 vliegt de 82-jarige Francis Bacon naar Madrid. Hij wil tijd doorbrengen bij zijn laatste grote vlam. Bacon, die nierkanker heeft overleefd, heeft steeds zuurstof binnen handbereik. Zijn hele leven al heeft hij astma. Na enkele dagen komt hij in het ziekenhuis terecht. Hij wil niet dat iemand hem daar bezoekt, heeft enkel gezelschap.